

**Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyi
Lənkəran Dövlət Universiteti**

Təsdiq edirəm
Tədris məsələləri üzrə prorektor v.i.e:

dos. Zaur Məmmədov
_____"_____"_____" 2025-ci il

Fənn sillabusu

İxtisas: 050113-Musiqi müəllimliyi

Fakültə: Tarix-coğrafiya və incəsənət

Kafedra: Pedaqogika, psixologiya və incəsənət

I. Fənn haqqında məlumat:

Fənnin adı: S/f. Ümumtəhsil kurikulumunun əsasları

Fənn proqramı: Lənkəran Dövlət Universiteti üzrə 01 may 2019-cu il tarixli, №4/61 əmri ilə *təsdiq edilmişdir*.

Kodu: İPFS-B08

Tədris ili: IV(2025-2026) Semestr: VII

Tədris yükü. Cəmi-180 saat: auditoriya saati-60 (30 saat mühazirə, 30 saat seminar)

Tədris forması: Əyani

Tədris dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit: 6 kredit

II. Müəllim haqqında məlumat:

Adı, soyadı, dərəcəsi: AMK dosent Zaliyeva Leyla Təhməz

Kafedranın ünvanı: Lənkəran ş., Ə. Məmmədov küçəsi 19, 2 saylı tədris korpusu

E-mail: leyla_zaliyeva@mail.ru

III. Təvsiyə olunan dərsliklər və dərs vəsaitləri:

Əsas:

1. Qəhrəmanov A. "Ümumi orta təhsil səviyyəsinin yeni fənn kurikulumlarının tətbiqi üzrə" təlim kursunun iştirakçıları üçün təlim materialı. Bakı, 2012.
2. Kərimova F., Əhmədova M.C. və b. İntegrativ kurikulum: mahiyyəti və nümunələr. Bakı, 2005
3. Kurikulumların hazırlanması və tətbiqi məsələləri. Bakı, 2008
4. Qədimova X. İnteraktiv təlim metodları, Bakı, 2005
5. Ümumi təhsilin dövlət standartları və proqramları. "Kurikulum" jurnalı, 2010, №3
6. Ümumi təhsilin fənn standartları (I-XI siniflər). Bakı, 2012
7. Veysova Z. Fəal/interaktiv təlim: müəllimlər üçün vəsait, 2007
8. Azərbaycan respublikasının ümumtəhsil məktəbləri üçün fənn proqramları. Bakı, 2012

Əlavə:

9. "Ümumi təhsil kurikulumunun əsasları üzrə təlim iştirakçıları üçün təlim vəsaiti". Bakı, 2014.
10. Azərbaycan Respublikasında ümumi təhsilin Konsepsiyası, Bakı, 2006.
11. Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası. Bakı, 1995.
12. Azərbaycan Respublikasının Təhsil Qanunu. Bakı, 2009.
13. Azərbaycan Respublikasının təhsil sahəsində islahat Proqramı. Bakı, 2009.
14. Azərbaycan Respublikasının ümumi təhsil sistemində Qiymətləndirmə Konsepsiyası. Bakı, "Kurikulum" jurnalı, 2009, №2.
15. Ümumi təhsil pilləsinin dövlət standartları və proqramları (kurikulumları). "Kurikulum" jurnalı, 2010, №3

IV. Prerekvizitlər: Fənnin tədrisi üçün öncədən başqa fənlərin tədrisinə zərurət yoxdur.

V. Korekvizitlər: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxtda başqa fənlərin tədris olunmasına zərurət yoxdur.

VI. Fənnin təsviri və məqsədi:

Kurikulumlar bilavasitə həyatı bacarıq və vərdislərə üstünlük verilməsi ilə fərqlənir. Şəxsiyyətönlü kurikuluma görə, insanın gələcək həyat fəaliyyətində lazım olacaq praktik bacarıq və vərdislər əhatə edilir, onun əqli fəaliyyətlə bağlı qabiliyyətlərinin formalaşması ön plana çəkilir.

Ümumtəhsil kurikulumunun əsaslarında əsas məqsəd tələbələri təhsilin fəlsəfəsi, təhsilin məzmunu, təşkili və qiymətləndirilməsi ilə bağlı bütün məsələləri özündə əks etdirən konseptual sənədlərlə, fənn kurikulumlarının prinsipləri, taksonomiyalarla tanış etmək; praktik mətnləri onların məzmunundan irəli gələn məna çalarlarına uyğun dərk etmək, mətni qrammatik cəhətdən qiymətləndirən sözlərin mahiyyətini izah etməkdir.

Ümumtəhsil məktəblərində musiqi fənninin əsas məqsədi milli və bəşəri sənət nümunələri əsasında şagirdlərdə musiqi mədəniyyətinin formalaşması və inkişafını təmin etməkdən ibarətdir.

VII. Davamiyyətə verilən tələblər: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılırmı, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır

VIII Qiymətləndirmə:

Tələbələrin biliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 20 bal seminar və 30 bal kollokviumların nəticələrinə görə.

Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzər alınır.

İmtahan билетinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

-10 bal- tələbə keçilmiş material derindən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir.

-9 bal-tələbə keçilmiş material tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam açə bilir.

-8 bal-tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;

-7 bal- tələbə keçilmiş material başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırə bilmir

-6 bal- tələbənin cavabı əsasən düzgündür.

-5 bal-tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.

-4 bal- tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;

-3 bal- tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırə bilmir;

-1-2 bal- tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.

-0 bal- suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladıqı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semester ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladıqı bala əlavə olunmur.

Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında)

№	Bal	Qiymət	
		Sözlə	Hərflə
1.	91-100	əla	A
2.	81-90	çox yaxşı	B
3.	71-80	yaxşı	C
4.	61-70	kafi	D
5.	51-60	qənaətbəxş	E
6.	50 və ondan aşağı	qeyri-kafi	F

IX. Davranış qaydalarının pozulması: Tələbə Universitetin daxili nizam-intizam qaydalarını pozduqda onun haqqında əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir göröləcək.

X.Təqvim-mövzu planı:Auditoriya saati-60 saat (30 saat mühazirə, 30 saat seminar)

№	Keçilən mövzuların məzmunu	Müh	Sem.	Tarix
1.	Mövzu. Azərbaycanda kurikulum islahatı haqqında məlumat. Plan: Kurikulum anlayışı. İlk fənn kurikulumlarının meydana gəlməsi. Kurikulumların xarakterinə görə növləri. Mənbə: [1;3;5;8]	2	2	
2.	Mövzu. Müasir kurikulumlarının strukturu və məzmunu, əsas xüsusiyyətləri. Plan: Müasir kurikulumun ənənəvi təhsil proqramından fərqi. Müasir kurikulumun məzmunu, əsas xüsusiyyətləri. Mənbə: [1;3;5;8]	2	2	
3.	Mövzu. Musiqi fənni üzrə təhsil proqramı(kurikulum) və onun xarakterk cəhətləri. Plan: Musiqi fənninin əhəmiyyəti, məqsəd və vəzifələri. İbtidai və ümümmorta təhsil səviyyəsində kurikulum. Mənbə: [1;5;8]	2	2	
4.	Mövzu. Musiqi təliminin məzmunu. Plan: Ümümi təlimin nəticələri. Məzmun xəttləri. Musiqi aləmi. Emosional dəyərləndirmə. Musiqi fəaliyyəti. Mənbə: [4;8;10;11;12]	2	2	
5.	Mövzu Məzmun xəttləri üzrə təlimin nəticələri, fəaliyyət xəttləri. Plan: İbtidai təhsil səviyyəsində məzmun xətləri üzrə təlim nəticələri. Ümumi orta təhsil səviyyəsində məzmun xətləri üzrə ümumi təlim nəticələri Fəaliyyəti xətləri Mənbə: [1;3;5;8]	2	2	
6.	Mövzu. Standart anlayışı,onun funksiyaları,əhəmiyyəti. Plan: Təhsil standartı.Əsas və alt standart Mənbə: [1;3;5;8]	2	2	
7.	Mövzu. Məzmun standartı və onun quruluşu. Plan: Bilik komponenti və kateqoriyalatı. Fəaliyyət komponenti və kateqoriyaları Mənbə: [1;3;9;14]	2	2	
8.	Mövzu. Müasir kurikulumlar və yeni təlim strategiyaları. Plan: Təlim strategiyası. Musiqi təliminin təşkiliyinə verilən əsas tələblər. Mənbə: [1;3;4;5;8]	2	2	
9.	Mövzu. Təlim formaları. Musiqi təliminin təşkilində istifadə olunan forma və üsullar. Plan: Təlim formaları. Musiqi təliminin təşkilində istifadə olunan forma və üsullar. Mənbə: [1;3;4;5;8]	2	2	
10.	Mövzu. Fəal interaktiv təlim. Plan: Fəal interaktiv təlimin psixoloji mexanizmləri. Öyrədici mühitin növləri. Mənbə: [1;3;9;14]	2	2	
11.	Mövzu. Fəal dərslin mərhələləri.	2	2	

	Plan: Fəal dərslərin mərhələləri. Fəal dərslərdə motivasiyanın yaradılması yolları. Mənbə: [1;3;4;5;8]			
12.	Mövzu. Təlim fəaliyyətinin planlaşdırılması. Plan: Təlim fəaliyyətinin planlaşdırılması. Planlaşdırmanın növləri. Perspektiv planlaşdırma, onun prinsip və aparılması qaydaları. Gündəlik planlaşdırma, onun prinsip və aparılması qaydaları. Mənbə: [1;3;5;7;8]	2	2	
13.	Mövzu. Qiymətləndirmə mexanizmi və onun tətbiqi. Plan: Qiymətləndirmə standartları və qiymətləndirmə vasitələri. Məktəbdaxili qiymətləndirmənin tərkib hissələri və əsas xüsusiyyətləri: diaqnostik qiymətləndirmə, formativ qiymətləndirmə, summativ qiymətləndirmə. Qiymətləndirmə standartları. Mənbə: [1;3;5;8;9]	2	2	
14.	Mövzu. Ümumi təhsil sistemində yeni qiymətləndirmə. Plan: Müasir qiymətləndirmənin əsasları. Müasir dövrdə qiymətləndirmə fəaliyyətinə qoyulan tələblər. Qiymətləndirmə Konsepsiyasının yaradılması üçün zəruri səbəblər. Əsas qiymətləndirmə növləri: beynəlxalq qiymətləndirmə, milli qiymətləndirmə, məktəbdaxili qiymətləndirmə. Mənbə: [1;5;6;13;14]	2	2	
15.	Mövzu. Müxtəlif üsullarla dərk etmə Plan: Dərkmə nəzəriyyəsi haqqında anlayış. Hovard Qardnerin dərkmə nəzəriyyəsi və onun mahiyyəti. Dərkmə üsulları və onun əsas xüsusiyyətləri. (musiqi/səs, naturalist/təbiət, fərdlərarası, fəndaxili, lingvistik/söz, riyazi/məntiqçi, vizual/məkan) Mənbə: [1;5;6;13;14]	2	2	
	Cəmi: 60 saat	30s.	30s.	

XI. Fənn üzrə tələblər, tapşırıqlar:

Fənnin tədrisi tələbələrə:

- dövlətin təhsil siyasətinin mahiyyətini dərk etmək və hüquqi sənədlərlə işləmək bacarığı aşılayır;
- tədqiqat aparmaq qabiliyyətini inkişaf etdirir;
- cari və illik planlaşdırma işini təşkil etməyi formalaşdırır;
- nəzəri pedaqoji biliklərin möhkəmlənməsinə;
- praktik və nitq qabiliyyətinin inkişafına;
- müəllim-şagird, müəllim-valideyn münasibətlərinin qurulması yollarını müəyyənləşdirməyə və əhəmiyyətini dərk etməyə kömək edir;
- İKT-dən istifadə və s. qabiliyyətlərinin inkişaf etdirilməsinə təsir göstərir.

Öyrənən tanış olur:

- fənn kurikulumlarının strukturu və məzmunu ilə;
- məzmun xətti, standartlı və alt standartların funksiyaları ilə;
- taksonomiyalar nəzəriyyəsi ilə;
- təlimin forma və üsulları ilə;
- təlim fəaliyyətinin planlaşdırılması mərhələləri ilə;
- müasir qiymətləndirmə mexanizmi ilə.

XII. Fənn üzrə təlimin nəticələri:

- Azərbaycanda kurikulum islahatı haqqında məlumatlanır;
- Müasir kurikulumun strukturu, məzmunu və əsas xüsusiyyətləri ilə tanış olur;
- Musiqi fənni üzrə təhsil proqramı və onun xarakterik cəhətlərini öyrənir;
- Musiqi təliminin məzmunu, məzmun xətləri üzrə təlimin nəticələri, fəaliyyət xətləri ilə tanış olur;
- Taksonomiyalar nəzəriyyəsinə mənimsəyir;
- Təlim fəaliyyətinin planlaşdırılması mərhələləri ilə tanış olur ;
- Müasir qiymətləndirmə mexanizmini öyrənir

XIII. İmtahan sualları:

1. Azərbaycanda kurikulum islahatı haqqında məlumat.
2. Kurikulum anlayışı. İlk fənn kurikulumlarının meydana gəlməsi.
3. Müasir dərslərin paradigmaları.
4. Müasir kurikulumun ənənəvi təhsil proqramından fərqi.
5. Müasir kurikulumun məzmunu, əsas xüsusiyyətləri.
6. Musiqi fənni üzrə təhsil proqramı (kurikulum) və onun xarakterik cəhətləri.
7. Musiqi fənnin əhəmiyyəti, məqsəd və vəzifələri.
8. Musiqi təliminin məzmunu
9. Ümumi təlimin nəticələri.
10. Məzmun xətləri. Musiqi aləmi. Emosional dəyərləndirmə. Musiqi fəaliyyəti.
11. İbtidai təhsil səviyyəsində məzmun xətləri üzrə təlimin nəticələri
12. Standart anlayışı, onun funksiyaları, əhəmiyyəti
13. Təhsil standartı. Əsas və alt standart

14. Məzmun standartı və onun quruluşu
15. Bilik komponenti və onun kateqoriyaları
16. Fəaliyyət komponenti və onun kateqoriyaları
17. Təlim strategiyası.
18. Musiqi təliminin təşkiliyinə verilən əsas tələblər.
19. Təlim formaları.
20. Musiqi təliminin təşkilində istifadə olunan forma və üsullar.
21. Fəal interaktiv təlim.
22. Fəal dərslərin mərhələləri.
23. Fəal dərslərdə motivasiyanın yaradılması yolları.
24. Təlim fəaliyyətinin planlaşdırılması.
25. Planlaşdırmanın növləri.
26. Qiymətləndirmə mexanizmi və onun tətbiqi.
27. Ümumi təhsil sistemində yeni qiymətləndirmə
28. Dərketmə nəzəriyyəsi haqqında anlayış.
29. Hovard Qardnerin dərketmə nəzəriyyəsi və onun mahiyyəti.
30. Dərketmə üsulları və onların əsas xüsusiyyətləri

XIV. Kollokvium sualları:

I kollokvium

1. Azərbaycanda kurikulum islahatı haqqında məlumat.
2. Kurikulum anlayışı.
3. İlk fənn kurikulumlarının meydana gəlməsi.
4. Müasir dərslərin paradigmaları.
5. Müasir kurikulumun ənənəvi təhsil proqramından fərqi.
6. Müasir kurikulumun məzmunu, əsas xüsusiyyətləri.
7. Musiqi fənni üzrə təhsil proqramı (kurikulum) və onun xarakterik cəhətləri.
8. Musiqi fənnin əhəmiyyəti, məqsəd və vəzifələri.
9. Musiqi təliminin məzmunu
10. Ümumi təlimin nəticələri.
11. Musiqi fənninin məzmun xəttləri.
12. Musiqi aləmi. Emosional dəyərləndirmə. Musiqi fəaliyyəti.
13. İbtidai təhsil səviyyəsində məzmun xətləri üzrə təlimin nəticələri
14. Standart anlayışı, onun funksiyaları, əhəmiyyəti
15. Təhsil standartı. Əsas və alt standart

II kollokvium

1. Məzmun standartı və onun quruluşu
2. Bilik komponenti və kateqoriyaları
3. Fəaliyyət komponenti və kateqoriyaları
4. Təlim strategiyası.
5. Musiqi təliminin təşkiliyinə verilən əsas tələblər.
6. Təlim formaları.
7. Musiqi təliminin təşkilində istifadə olunan forma və üsullar.
8. Fəal interaktiv təlim.
9. Fəal dərslərin mərhələləri.
10. Fəal dərslərdə motivasiyanın yaradılması yolları.
11. Təlim fəaliyyətinin planlaşdırılması.
12. Planlaşdırmanın növləri.
13. Perspektiv planlaşdırma, onun prinsip və aparılması qaydaları.
14. Gündəlik planlaşdırma, onun prinsip və aparılması qaydaları.
15. Qiymətləndirmə mexanizmi və onun tətbiqi.

S/f. Ümumtəhsil kurikulumunun əsasları fənninin sillabusu 050113-Musiqi müəllimliyi” ixtisası (proqramı) üzrə tədris planı və fənn proqramı əsasında tərtib edilmişdir. Sillabus “Pedaqogika, psixologiya və incəsənət” kafedrasının 12 sentyabr 2025-ci il tarixli iclasında (protokol №01) müzakirə edilərək təsdiq edilmişdir.

Fənn müəllimi:

dos. L.Zalıyeva

Kafedra müdiri:

dos. A.X.Əliyev